

Forum for utvikling og miljø (ForUM) sitt innspill til ekspertgruppen for finansiering av bærekraftsmålene 13.01.23

Forum for utvikling og miljø (ForUM) takker for muligheten til å komme med innspill til ekspertgruppen. Vi viser også til forslag fra våre medlemsorganisasjoner bl.a. knyttet til alternative finansieringsmuligheter, da vi ikke har hatt tid til å forankre slike forslag i vårt fellesskap. Vårt innspill er strukturert etter punktene i ekspertgruppens oppdrag.

Hvordan følge opp Hurdalsplattformens tekst

Verden står i dag i flere enorme kriser. Konsekvensene av disse krisene går naturligvis mest ut over de fattigste menneskene i de fattigste landene. Samtidig har Norge blitt et rikt land, med en formue som i stor grad er tjent inn gjennom å bidra til klimakrisen. Stortinget har tidligere vedtatt at 1 % av BNI skal gå til bistand. Norge har vært blant de beste i verden på å gi bistand, og i mange år holdt oss på over 1 %. Det er vanskelig å skjønne hvorfor det kun er pengene som er satt av til de fattigste i verden som nå skal brukes til å nå alle bærekraftsmålene. Finansieringsbehovene er enorme, både på klima og fattigdomsbekjempelse, og i den nye naturavtalen ligger det også forventninger om finansiering. Dersom verden skal nå bærekraftsmålene og målene i Paris-avtalen er det helt avgjørende at institusjonelle investorer, som SPU, viser handlekraft og sørger for at investeringene støtter opp om bærekraftig utvikling.

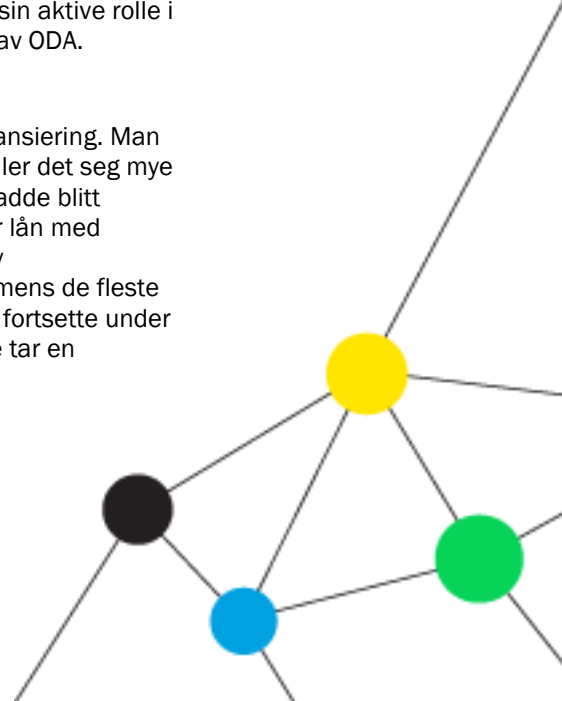
Klimafinansiering utgjør, i dag og i lang tid framover, den største delen av finansieringsbehovet på globale fellesgoder. Under COP15 i København i 2009 ble det enighet om følgende forpliktelse: «*The collective commitment by developed countries is to provide new and additional resources*». På COP15 ble man også enig om at de rike landene skulle mobilisere 100 milliarder dollar i året til klimafinansiering innen 2020, noe som ble opprettholdt i Parisavtalen i 2015. Klima og fattigdomsbekjempelse henger tett sammen, men utviklingslandene har blitt lovet at klimafinansiering skal være addisjonell.

Hvordan Norge best kan bidra i den internasjonale diskusjonen

Generelt i den internasjonale diskusjonen er det avgjørende at Norge lytter til utviklingsland og til sivilsamfunn i Sør. Norge må også bidra til at selve prosessene er inkluderende og ikke kun styrt av donorer. Et eksempel på en prosess som er donorstyrt og lite demokratisk er TOSS-D (total official support for sustainable development). Da er det positivt at Norge har hatt mer fokus på prosesser knyttet opp mot FNs statistikk-komité og vi vil oppfordre til at man fortsetter innsatsen der. Det er naturligvis viktig at Norge også fortsetter sin aktive rolle i DAC-komiteen, under forutsetning av at Norge ikke bidrar til videre utvanning av ODA.

Klimafinansiering

Det er en stor utfordring at det ikke er enighet om hva som faktisk er klimafinansiering. Man nærmer seg nå de lovede 100 milliardene, men om man ser på detaljene skjuler det seg mye grums. En [undersøkelse](#) gjort av Oxfam viste blant annet at mye av det som hadde blitt rapportert inn som klimafinansiering gikk til andre formål, og at en stor del var lån med dårlige vilkår. Under COP27 var det et stort engasjement rundt definisjonen av klimafinansiering. G77-landene var tydelige på behovet for en slik definisjon, mens de fleste av industrilandene, deriblant Norge, var mer skeptiske. Denne diskusjonen vil fortsette under årets klimaforhandlinger i Bonn og frem mot COP28. Her er det viktig at Norge tar en

konstruktiv rolle og bidrar inn i diskusjonen på en måte som bidrar til en definisjon av hva klimafinansiering er og hva det ikke skal være. Klimafinansieringen må være reell.

En ny internasjonal konferanse om utviklingsfinansiering

I FNs generalforsamlings andre komité vedtok medlemslandene at man skal vurdere å gjennomføre en fjerde internasjonal konferanse om utviklingsfinansiering (FfD4) i 2025. Norge bør være en tydelig stemme for å gjennomføre denne konferansen og i forberedelsene til konferansen være en pådriver for et høyt ambisjonsnivå for hva man skal få til på konferansen. Målet for konferansen må være å finne løsninger på strukturelle problemer i det internasjonale finanssystemet som fører til tap av enorme summer for utviklingsland, som skulle gått til bærekraftig utvikling. Norge bør også ta til orde for en demokratisk og inkluderende prosess der alle land får delta i diskusjonene om finansiering av bærekraftig utvikling og med gode inkluderingsmekanismer for sivilsamfunn.

Skatt

I november 2022 vedtok FNs generalforsamlings andre komité en historisk resolusjon som er starten på forhandlinger om en skattekonvensjon i FN. Et overordnet mål for en skattekonvensjon er å rydde opp i det kompliserte nettet av bilaterale avtaler med en global enighet om utfordringer, prinsipper, mål, løsninger, mekanismer og praksiser. I tillegg vil konvensjonen kunne etablere de nødvendige institusjonelle strukturene for å fasilitere veien mot konvensjonens mål; rettfærdig skattlegging og finansiell åpenhet globalt, som i sin tur vil kunne bidra til oppnåelsen av FNs bærekraftsmål. Norge har vært en pådriver innen internasjonale skattespørsmål lenge, og var et av få rike land som stemte for skatteresolusjonen i FN uten reservasjoner. Pådriverland som Norge trengs. Norge bør derfor fortsette, og intensivere, arbeidet for en skattekonvensjon i FN.

Gjeld

Vi står nå midt i en ny stor gjeldskrise hvor flere land allerede har misligholdt gjelden sin og det er å forvente at flere følger etter. I [FNs generalsekretærs rapport om gjeldsbærekraft](#) fra juli 2022 fremheves behovet for et multilateralt rammeverk for gjeldsreforhandlinger. Også UNCTADs generalsekretær påpeker behovet for omfattende og umiddelbar gjeldsslette, konkrete åpenhetstiltak og på sikt – et juridisk rammeverk for gjeldshåndtering. Det er på tide at FNs medlemsland også tar til orde for å flytte diskusjoner og avgjørelser om reform av gjeldsarkitekturen inn i FN-systemet igjen. Norge bør anerkjenne at en rettfærdig mekanisme for håndtering av statlig gjeld må være underlagt en uavhengig part.

Mulige unntak fra ODA-regelverket

Dette er svært problematisk. ODA-regelverket er allerede veldig bredt, og listen over ODA-godkjente land er lang. Hvem er det som skal vurdere om noe er fattigdomsreducerende? I siste instans vil man, basert på denne formuleringen, kunne bruke bistandspenger på å kutte klimagassutslipp i Norge. Fordi utslippskutt, uansett hvor de gjøres, vil alltid være aller viktigst for de menneskene som lider mest under klimakrisen. Vi vil på det sterkeste oppfordre ekspertgruppen til å ta avstand fra at det skal gjøres unntak.

Vi ønsker dere lykke til med dette viktige arbeidet!

Vennlig hilsen

Kathrine Sund-Henriksen, daglig leder ForUM

